

Møte i referansegruppe for kultur, naturmangfold og reiseliv

Digitalt møte den 18. september 2025

Eline Orheim og Maria Knagenhjelm

Statsforvaltaren i Vestland

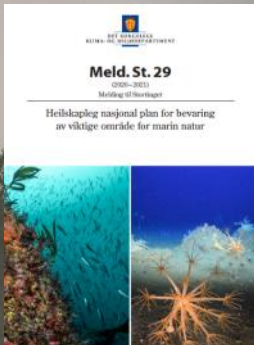
Det store biletet

- Naturpanelet: naturen i verda er vesentleg endra
- Tidlegare vanlege artar er no på raudlista
- Noreg forpliktar seg: Kunming – Montreal - avtalen
- Davos: Intakt natur er viktig for økonomi og velferd

Kommunane spelar ei nøkkelrolle i å ta vare på naturen

Klima- og miljøminister

Andreas Bjelland Eriksen, 30. mai 2025

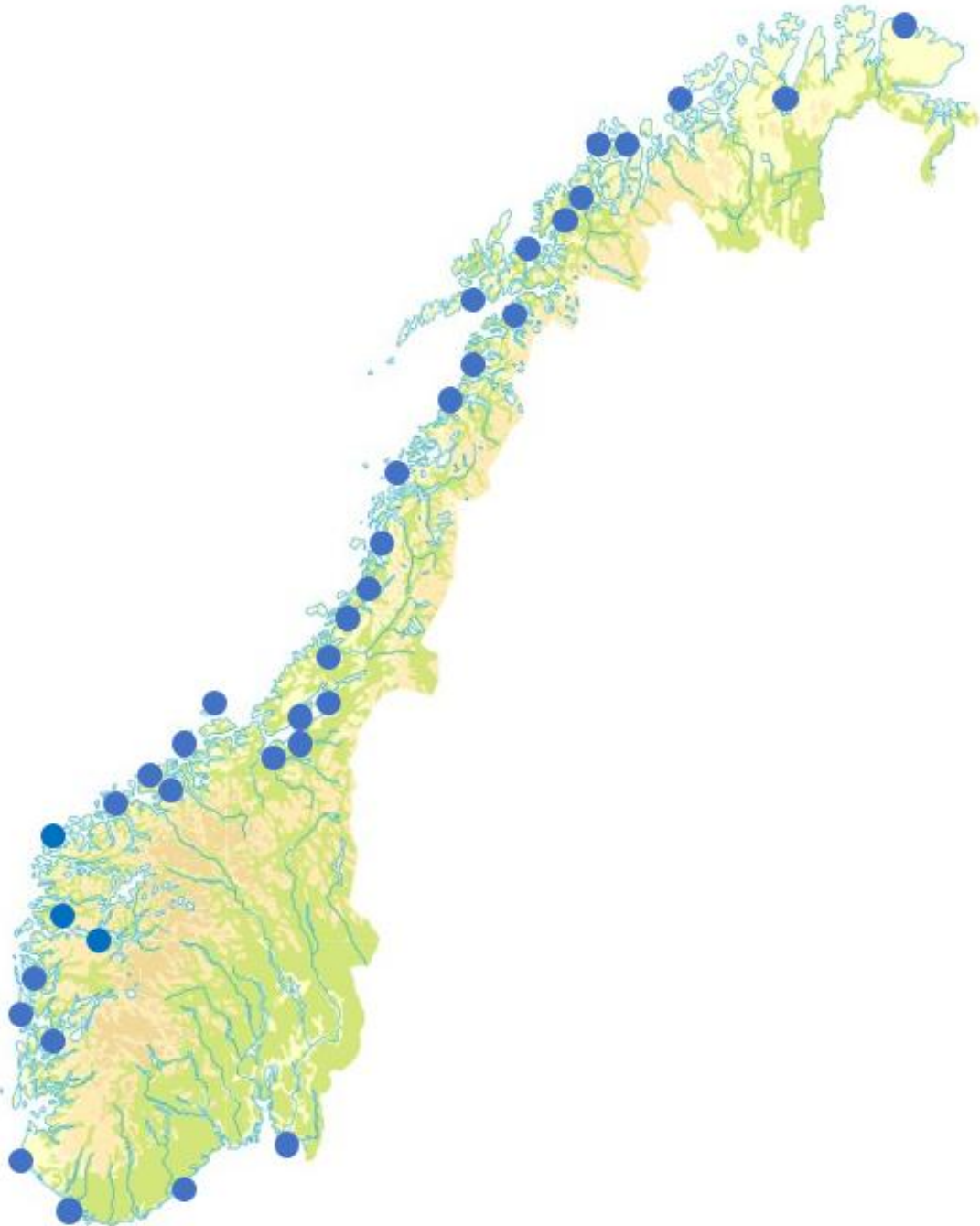

Marin verneplan frå 2004

Eit rådgjevande utval peikte ut 36 kandidatområde

Status i dag i Vestland:

- Verna: Lurefjorden og Lindåsosane og Stad
- I Mdir og KMD: Korsfjorden, Ytre Hardanger og Dalsfjorden
- I prosess no: Sognefjorden

Sognefjorden er et enestående naturfenomen som verdens dypeste og vår lengste fjord. Den er formet av gravende isbreer med påfølgende sedimentasjon som har gitt en jevn og flat bunn bestående av leire og slam i den dype hovedrenna. **Fjordsidene er bratte fjellskråninger** med vertikal forskjell på mer enn 2000 m fra fjordbunnen og opp til fjelltoppene rundt fjorden. **Sidefjordene er relativt grunne** og munner ut som hengende U-daler høyt oppe i fjordsidene. **Dyrelivet i Sognefjorden er til dels spesielt** med lokale sildestammer og grunne forekomster av dypvannsarter i noen av sidefjordene. **Verneverdiene er knyttet til den geologiske utformingen av fjorden med de spesielle bunnforholdene og tilhørende dyreliv.** De knytter seg også til vannmassene i dypbassenget med de spesielle miljøforholdene og biologiske forekomstene her.

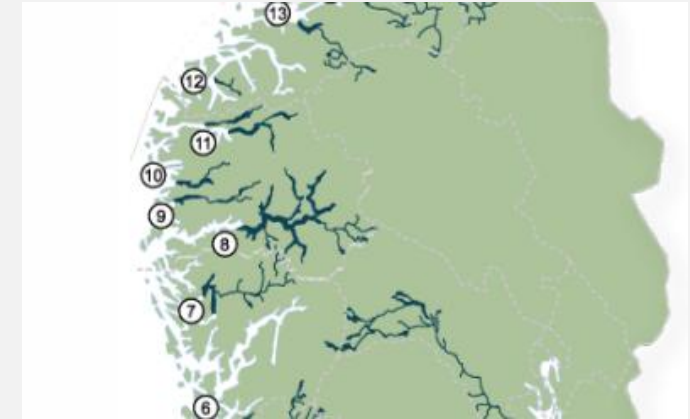
Det finst ikkje maken til fjord!

Verdas djupaste fjord!
Noregs lengste: 200 km
Verdsarv både i Nærøyfjorden
og tilgrensande ved Urnes
Fleire tilgrensande verneområde

Skapt av 40 istider (+40
mellomistider)
To-tre millioner år med
landskapsendringar
Høgdegradient på > 2500 meter

Nasjonal laksefjord
Særleg beskyttelse mot inngrep
og aktivitet som kan skade laksen
Vikja, Nærøydalselva, Flåmselva,
Lærdalselva, Årøyelva

Miljødirektoratet: Fiskeoppdrett klart største kilde til utslipp i vestlandsfjordene

Nyheter av redaksjonen · 8 april 2025

– Det er per i dag ikke kritisk fare for at fisk og annet liv i fjordene dør som følge av at det har blitt mindre oksygen i vannet, men hvis utviklingen fortsetter vil dyrelivet få større og større utfordringer, sier miljødirektør Hilde Singsaas.

Alarm om oksygenivået i fleire norske fjordar

Ny rapport viser 15 prosent lågare oksygenivå i fleire fjordar. Varsellampa blinkar, svarer Miljødirektoratet.

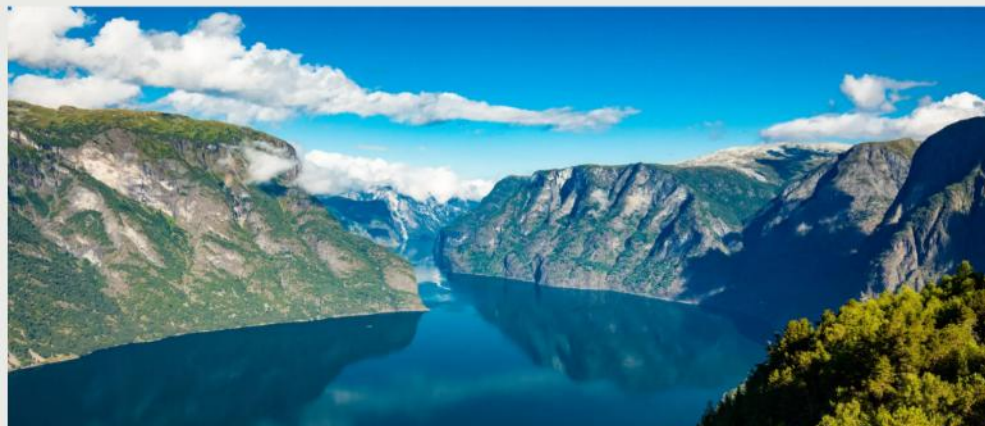

Håvard Nyhus
Journalist

Publisert 8. apr. kl. 10:49
Oppdatert 8. apr. kl. 10:51

Norges lengste fjord har pusteproblemer

I Sognefjorden har oksygenivået sunket med rundt 15 prosent siden 1970.

Oksygenivået i Sognefjorden raser – ned 15 prosent på 30 år

Det er mye mindre oksygen og mer salt i Sognefjorden enn før. Foto: Heiko Junge

Ny rapport slår alarm: – Trudde Sognefjorden var for stor til at dette kunne skje

r mindre og mindre oksygen. Foto: Benjamin Haug-Toklum

Publisert: 03.04.25 05:30Del

for første gong brukt på Sognefjorden. – Held dette dystert bilete, seier Marianne Nilsen.

Kor er vi no i verneprosessen?

Oppdragbrev: 10.01.2022

Oppstartsmelding: 08.12.2022

Utgreiingsprogram fastsett:
30.11.2023

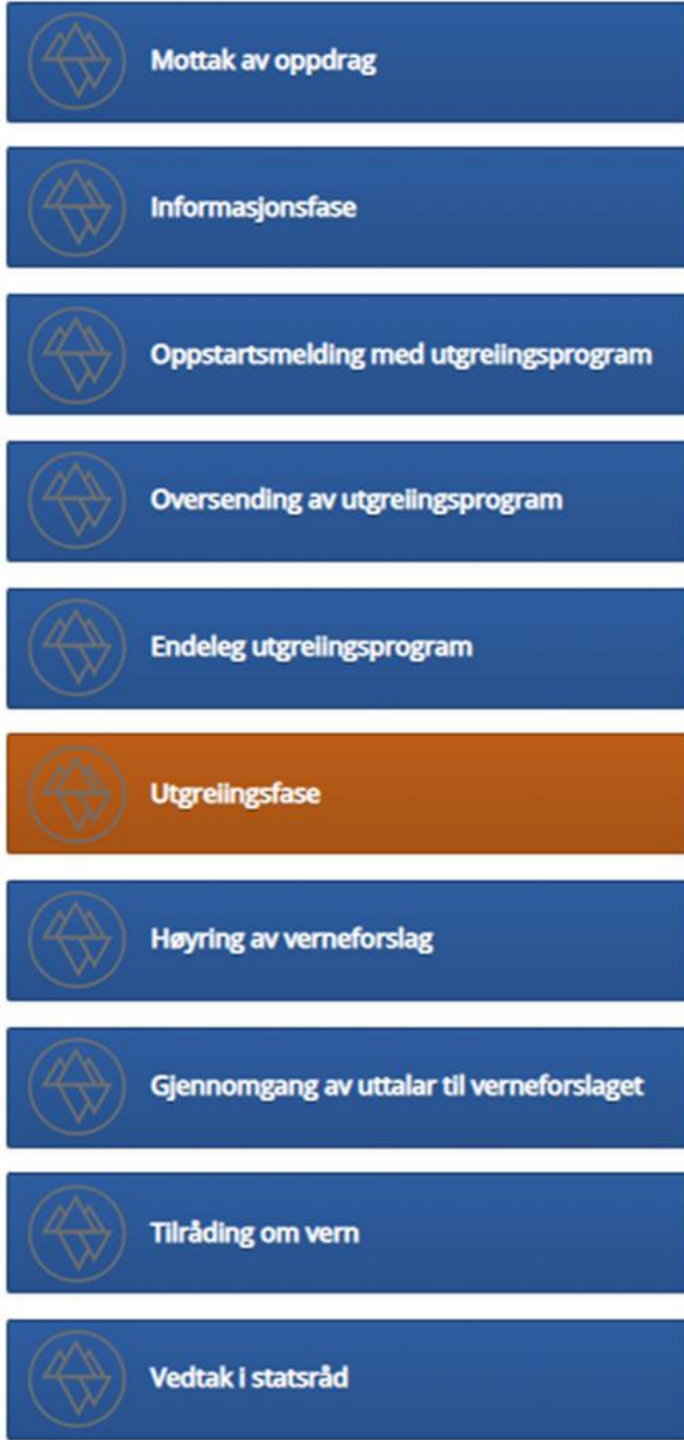
Kunnskapsinnhenting:

- Kartlegging
- Konsekvensutgreiing – levert!

Neste fase: høyring til hausten

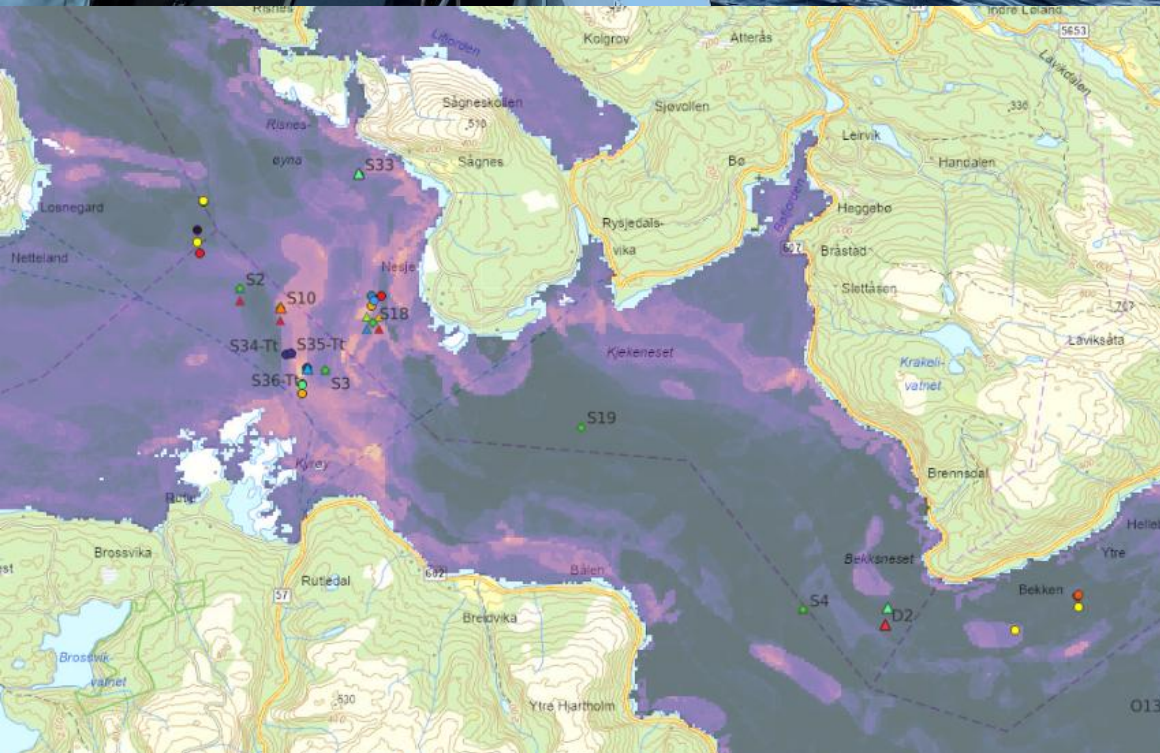
Foto: Maria Knagenhjelm

Det er viktig for oss å formidle og involvere

- Jamnleg kontakt med ordførarane
- Tre referansegrupper
- Møte med næringsliv o.a.
- Besøk i alle ti kommunestyre
- Regionråd, vassregionane, verdsarvrådet, med fleire
- Fjordkveldar i indre Sogn
- Over 30 innspel til oppstarten
- Utgreiingsprogrammet skildrer medverknad
- KU lett tilgjengeleg gjennom faktaark
- Omfattande info på heimesidene
- **Høyringsperioden vil bli lang, det er den viktigaste perioden for innspel**

Kunnskapsinnhenting

- Kartlegging
 - Rådgivende Biologer, 2022/23
 - Nye naturtyper kartfesta
 - Havforskningsinstituttet, 2023/24
 - Ny kunnskap tilgjengeleggjort
 - Modellering
- Omfattende konsekvensutgreiing frå Akvaplan NIVA

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLA

FNs 17. berekraftsmål: Styrkje verkemidla som trengst for å gjennomføre arbeidet, og fornye

14 LIVET I HAVET

FNs 14. berekraftsmål: Verne og bruke hav og marine ressursar på ein måte som fremjar

Kva konsekvens kan vern få?

Statsforvaltaren i Vestland

29.09.2025

Konsekvensutgreiinga vurderer den samla konsekvensen for oppretting av eit marint verneområde i Sognefjorden som positiv samanlikna med nullalternativet.

Foto: Vegard B. Aasen

Statsforvaltaren i Vestland

3 GOD HELSE OG
LIVSKVALITET

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

14 LIVET I
HAVET

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Samla positiv konsekvens for...

Naturmiljø

Kulturminne og kulturmiljø

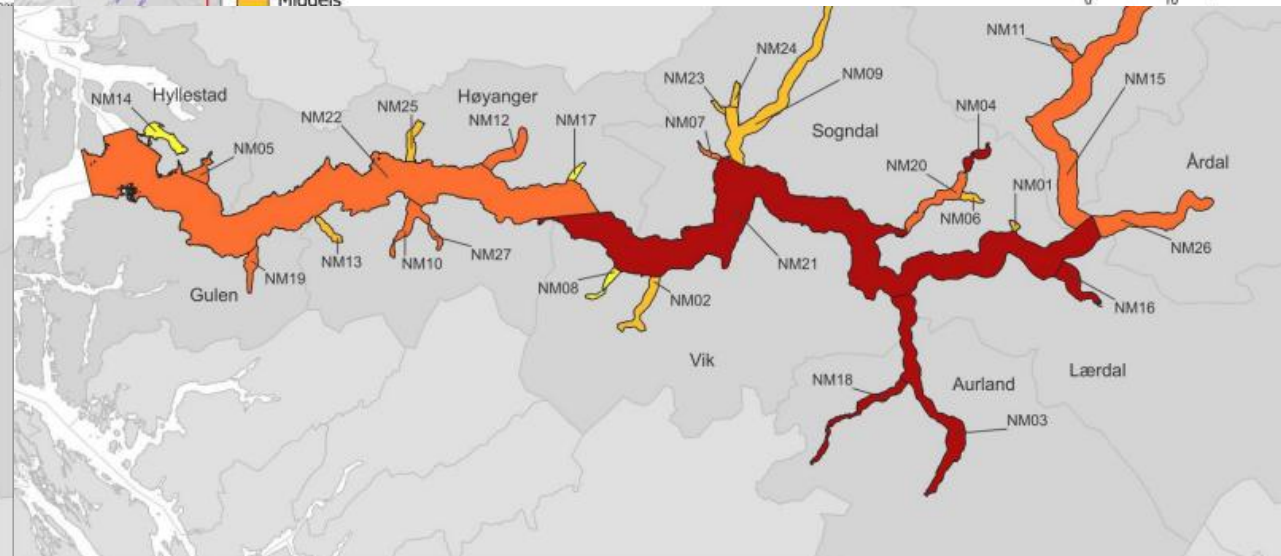
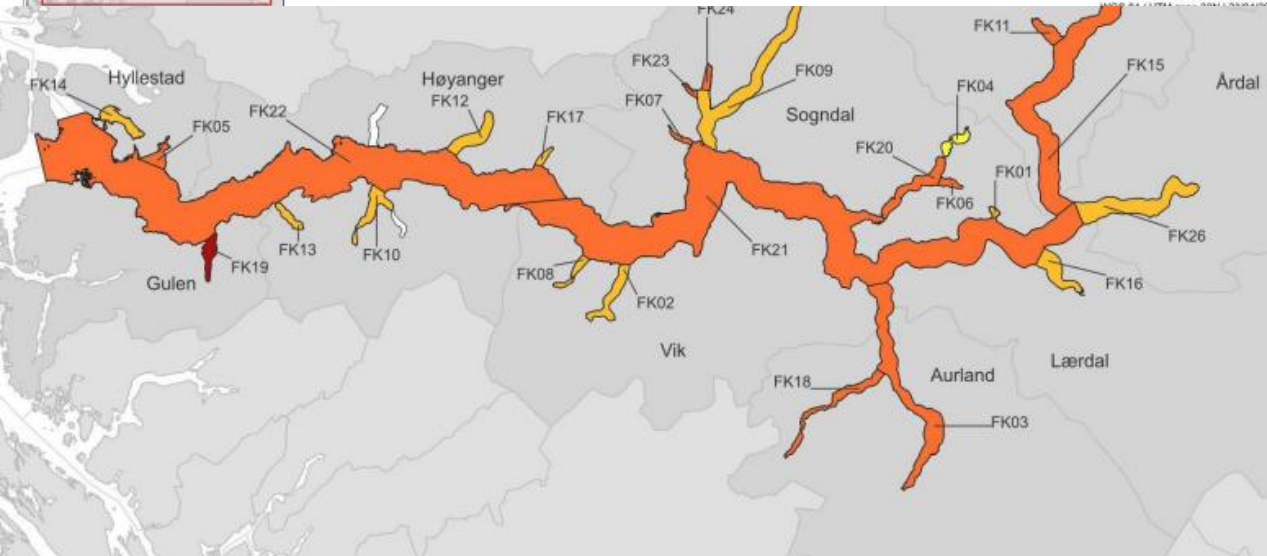
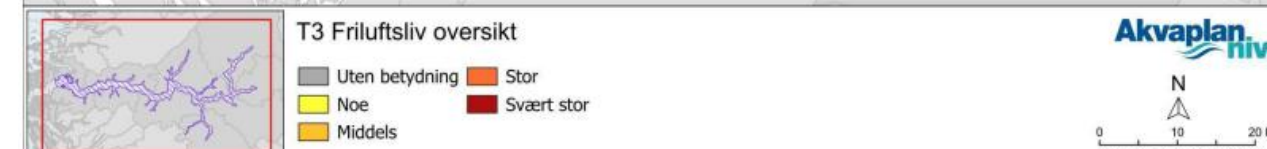
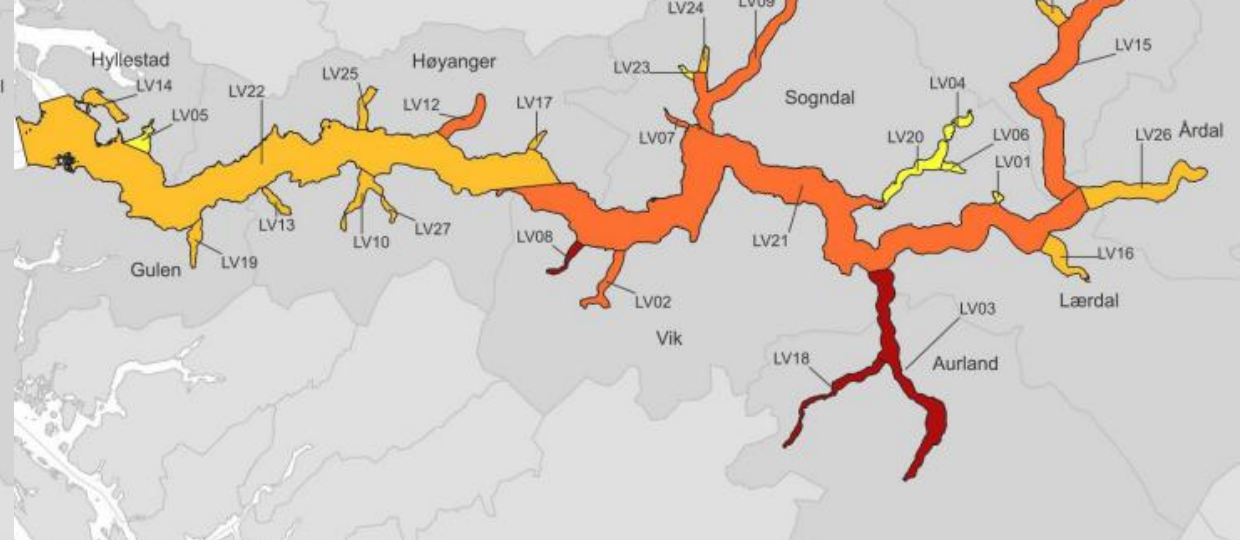
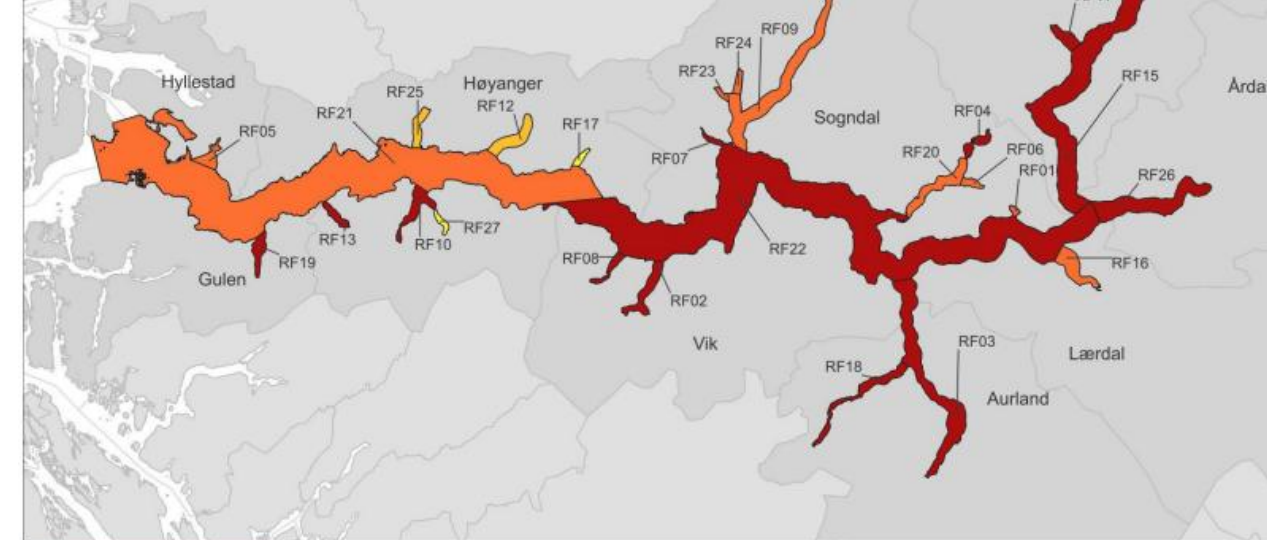
Rekreasjon og friluftsliv

Landskapsbilete og verdsarv

Fiskeri!

Reiseliv

Forsking og undervisning

Samla ubetydeleg konsekvens for...

- Mineralutvinning
- Energi, linjer og kablar
- Landbruk
- Forsvar
- Forskning og undervisning

Noko konsekvens for

- Vasskraft (ny, ikkje konsekvens for eksisterande vasskraft)
- Nye anlegg og industri

Middels konsekvens for...

- for akvakultur
- marin samferdsel og cruise
- tettstadar og industri
- KU føreslår avbøtande tiltak som grensejustering og dispensasjonsheimlar

Stor påverknad på...

- Massedumping i sjø
 - Tunnellmassar
 - Snø
 - Ras og skred
- Avbøtande tiltak: ras og skred over veg skal sjølvsagt bli rydda, vurdering av disp.heimlar eller grensejustering

Medverknad i verneprosessen skal

- sikre gode løysingar som tar omsyn til ulike behov
- legge til rette for at alle relevante og interesserte aktørar kan komme til orde
- fremje engasjement
- framskaffe eit godt kunnskapsgrunnlag
- ...og dermed også eit godt grunnlag å basere eit eventuelt framtidig vernevedtak på

Referansegruppe for kultur, nmf og reiseliv

- Vestland fylkeskommune v/kulturarv
- Forum for natur og friluftsliv
- Sognefjorden Vel
- Naturvernforbundet
- Høgskulen på Vestlandet
- Havforskinsinstituttet
- Natur og ungdom
- WWF
- Norske lakseelver
- Verdsarvparken
- Representant for reisemålselskap (Visit Sognefjord, FjordKysten, VisitBergen)

Referansegruppe for akvakultur og sjøfart

- Fiskeridirektoratet region Vest
- Vestland fylkeskommune v/akvakultur
- Mattilsynet
- Havforskinsinstituttet (denne eller for på gruppa for naturmangfald)
- Kystverket
- Sjøfartsdirektoratet
- Hamnevesenet v/ein person på vegner av alle
- Sjømat Norge
- Sogn og Fjordane Fiskarlag
- Fiskarlaget Vest

Referansegruppe for lokale myndigheiter

- Aurland kommune
- Gulen kommune
- Hyllestad kommune
- Høyanger kommune
- Luster kommune
- Lærdal kommune
- Sogndal kommune
- Solund kommune
- Vik kommune
- Årdal kommune
- Vestland fylkeskommune
- Stølsheimen verneområdestyre
- Nærøyfjorden verneområdestyre
- Verdsarvrådet

Neste fase: høyring

Tilråding i 2026?

Vernevedtak i 202X?

Torgeir Kårbo

Statsforvaltaren i Vestland

Facebook @SFVestland

Twitter @SFVestland

Nettside statsforvaltaren.no/vl

Dialog er viktig

...for å få til eit vellukka vern med god forankring.

Statsforvaltaren i Vestland

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLA

FNs 17. berekraftsmål: Styrkje verkemidla som trengst for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for berekraftig utvikling

Vi opplever stor interesse
for verneprosessen

Velkomen til å sjekke ut
heimesida vår:

[Marint vern |
Statsforvaltaren i Vestland
\(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

Foto: Maria K./Sogn Friluftsråd/Halvor Røssum

Facebook @SFVestland
Twitter @SFVestland
Nettside statsforvalteren.no/vl

Drøfting av konsekvensutgreiinga:

Fangar konsekvensutgreiinga opp det viktigaste for natur, kultur, verdsarv, reiseliv, forskning, anadrom fisk eller andre relevante tema?

